

Priprema i provedba postupaka javne nabave u sklopu projekata sufinanciranih iz EPFRR

Dokumentacije o nabavi-greške u pripremi i provedi

AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

Maja Tadić Bubnjić
Voditeljica Službe za javnu nabavu

SADRŽAJ

1. Uvod: Javna nabava u EPFRR
2. Priprema provedbe postupka javne nabave
 - priprema dokumentacije o nabavi: najčešće pogreške
3. Administrativna kontrola dokumentacije iz provedenog postupka javne nabave i izvršenja ugovora
4. Najčešće uočene pogreške tijekom provedbe administrativne kontrole

Javna nabava u EPFRR

- pri korištenju bespovratnih sredstava iz EPFRR fondova **važno** je da korisnici prilikom nabave robe, radova, usluga osiguraju pravilnu primjenu pravila iz područja javne nabave (Zakon o javnoj nabavi NN 120/2016 i ostali podzakonski propisi)
- temeljna načela: sloboda kretanja roba, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, tržišno /natjecanje, jednaki tretman, zabrana diskriminacije, uzajamno priznavanje, razmjernost, transparentnost
- **OBVEZE KORISNIKA:**
 - načelo transparentnosti – vidljivost i javnost svih podataka vezanih uz postupak nabave (objava DON i svih njenih dijelova u EOJN i/ili SLEU (nabave velike vrijednosti), DÖN mora biti jasna i razumljiva (čl. 200 ZJN 2016)
 - načelo uzajamnog priznavanja - sloboda kretanja roba/radova usluga u bilo kojoj državi članici bez obzira na postojanje nacionalnih propisa u državi članici naručitelja
 - Načelo jednakog tretmana – jednaki uvjeti za tuzemne i inozemne GS, jednaki tretman prema svim ponuditeljima koji sudjeluju u nadmetanju (pojašnjeno i/ili upotpunjavanje ponude ako se traži od jednog ponuditelja za nejasnoće kod drugog ponuditelja/ponude potrebno je postupiti na jednak način
 - restriktivnost – NE propisivati previše stroga pravila prilikom određivanja uvjeta sposobnosti (iskustvo u točno određenim ugovorima (FIDIC, rad na isključivo istim poslovima kao predmet nabave bez propisivanja da poslovi mogu biti slični čl. 268 ZJN 2016)
- u pripremi i provedbi postupka javne nabave korisnik (naručitelj) mora osigurati primjenu pravila javne nabave (ZJN 120/2016 i pravilnici doneseni na temelju zakona, Direktiva o javnoj nabavi 24/2014)

Javna nabava EPFRR

Europski revizorski sud – Tematsko izvješće broj 17/2016

- značajne nepravilnosti/pogreške prilikom korištenja EU fondova u postupcima javne nabave
- opažanja su pokazala veliku upotrebu okvirnih sporazuma što pridonosi smanjenju tržišnog natjecanja dok je cilj isto omogućiti kao i omogućiti srednjim i malim poduzetnicima sudjelovanje
- razdvajanje nadmetanja na grupe pridonosi otvaranju mogućnosti za više gospodarskih subjekata koji se mogu nadmetati za pojedinu grupu predmeta nabave
- primjer: u periodu od 1.01. do 30.04.2015 OLAF je zaprimio 503 prijave nepravilnosti od koji je se 20 odnosilo na postupke javne nabave

EUROPSKA KOMISIJA

Prekogranične ponude

- gospodarski subjekt koji ima poslovni nastan u EU-u, ima pravo sudjelovati u postupku nabave u bilo kojoj državi članici

Prava svakog GS:

- sudjelovati u nadmetanju u drugoj zemlji EU-a bez diskriminacije
- koristiti se dokumentacijom (potvrdama, diplomama itd.) koju je izdala vaša zemlja (načelo diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, odredbe o jednakovrijednosti)
- jednak pristup svim informacijama koje se odnose na ponude, bez obzira na to u kojoj zemlji EU-a imate poslovni nastan (javne transparentne objave DON i svih izmjena, dopuna i pojašnjenja DON)
- pokrenuti postupak preispitivanja u odgovarajućoj zemlji (žalba)

Link: https://europa.eu/youreurope/business/selling-in-eu/public-contracts/public-tendering-rules/index_hr.htm

Javna nabava u EPFRR

Posljedice u slučaju pogrešaka i nepravilnosti učinjenih tijekom provedbe postupka javne nabave i izvršenja ugovora:

- neprihvativost troškova
- odbijanje Zahtjeva za potporu ili Zahtjeva za isplatu iz razloga neprihvativosti dokumentacije iz provedenog postupka javne nabave (pogreške/nepravilnosti se ne mogu ispraviti ili obrazložiti)
- primjena financijskih korekcija (pogreške/nepravilnosti se djelomično mogu ispraviti ili obrazložiti) osim u slučajevima pogrešaka kada je financijska korekcija određena u 100% iznosu (sukob interesa, pogrešan odabir vrste postupka javne nabave)

Pozornost obratiti na sljedeće!

- priprema javnog nadmetanja (izrada dokumentacije o nabavi i specifikacija po potrebi uz pomoć stručne osobe ovisno o predmetu nabave)
- objava nadmetanja i svih izmjena ili pojašnjenja dokumentacije kao i odgovora na upite zainteresiranih gospodarskih subjekata
- pregled i ocjenu ponuda izvršiti sukladno propisanim uvjetima iz dokumentacije o nabavi s jasno vidljivom revizijskim tragom (zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda mora sadržavati pisani trag o svakom uvjetu koji je naručitelj propisao)
- prilikom izvršenja ugovora voditi računa da se ugovor izvršava sukladno odabranoj ponudi i uvjetima iz dokumentacije o nadmetanju kao i ugovoru (svi uvjeti i dokazi iz DON i samog ugovora za koje je propisano da se dostavljaju i/ili dokazuju nakon potpisa ugovora moraju biti evidentirani u dosjeu predmeta)

Priprema provedbe postupka javne nabave

- Postupak javne nabave za nabavu roba, radova i usluga provodi se prema propisima koji reguliraju područje javne nabave
 - Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016) (ZJN 2016)
 - Pravilnik o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (NN 65/2017) (Pravilnik o DoN)
 - Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN 101/2017)
 - Pravilnik o elektroničkoj žalbi u javnoj nabavi (NN 101/2017)

KORISNIK – Naručitelj sukladno ZJN 2016

AGENCIJA (APPRRR) – administrativna kontrola provedenog postupka javne nabave i izvršenja ugovora

Priprema provedbe postupka javne nabave - tijek postupka

- Objava poziva na nadmetanje (Obavijest o nadmetanju) EOJN, SLEU (nabave velike vrijednosti – link na okvirne, neslužbene izračune: <https://help.nn.hr/support/solutions/articles/12000043894-vrijednosti-europskih-pragova-od-1-sije%C4%8Dnja-2018-godine>)
- Zaprimanje ponuda unutar roka za dostavu ponuda (u slučaju pitanja zainteresiranih GS - pitanja bez navođenja GS koji je upit postavio i odgovor te izmjene DON obavezno javno objaviti!)
- Javno otvaranje ponuda
- Pregled i ocjena ponuda (čl. 291 ZJN 2016)
- Odluka o odabiru (paziti na rok od 30 dana ili uz obrazloženje rok naveden u DON)
- Rok mirovanja (15 dana)
- Ugovor o javnoj nabavi (paziti na uvjete propisane u DoN za dokaze koji se dostavljaju po potpisu ugovora- posebni uvjeti vezani uz izvršenje ugovora i slično)
- Objava sklopljenog ugovora (paziti da se objave svi podaci posebno svi članovi zajednice i podugovaratelji)
- Dostava cjelokupne dokumentacije u APPRRR (12 mjeseci) od dana potpisa Ugovora o financiranju

Administrativna kontrola postupka javne nabave – faze

1) ex post faza: cjelokupna dokumentacija iz provedenog postupka javne nabave i izvršenja ugovora

- obveza korisnika (rok od **12 mjeseci** od dana sklapanja ugovora o financiranju)
- **dostavlja se putem AGRONET-a**
- popis dokumentacije i način slaganja dostupan na mrežnim stranicama APPRRR (popis nije konačan! Isti ovisi o konkretnim okolnostima i konkretnom postupku javne nabave)

2) kontrola dokumentacije prilikom podnošenja Zahtjeva za isplatu

- obveza korisnika dostaviti dokumentaciju koja s odnosi na provedbu, odnosno izvršenje ugovora, eventualne anekse ugovoru i općenito svu dokumentaciju koja se odnosi na izvršenje ugovora kao i dokaze i dokumente koji su u DON i sklopljenom ugovoru propisani da se dostavljaju nakon sklapanja ugovora
- **dostavlja se uz ZZI putem AGRONET-a**

Priprema provedbe postupka javne nabave

1) PRETHODNA ANALIZA TRŽIŠTA

- prije pokretanja postupka javne nabave provodi se prethodna analiza tržišta (čl. 198 ZJN 2016) – obvezno prethodno savjetovanje za nabavu radova
- korisnik je obvezan opis predmeta nabave, tehničke specifikacije, kriterije za odabir gospodarskog subjekta i kriterije za odabir ponude kao i posebne uvjete za izvršenje staviti na prethodno savjetovanje u EOJN u trajanju od najmanje 5 dana – modul u EOJN je aktivan od prosinca 2017 te je prethodno savjetovanje potrebno objaviti u EOJN!
- po proteku roka od 5 dana sastavlja se izvješće o prihvaćenim i neprihvaćenim primjedbama i prijedlozima
- u slučaju značajnih izmjena ponavlja se postupak prethodnog savjetovanja (čl. 9. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN 101/2017))
- Preporuka je provesti i istraživanje tržišta kako bi se izbjegle situacije dobivanja ponuda koje su iznad procijenjene vrijednosti nabave i koje prelaze iznos iz ugovora o financiranju

Priprema dokumentacije o nabavi

2) SADRŽAJ DOKUMENTACIJE O NABAVI

- dokumentacija o nabavi (DoN) mora biti jasna, precizna, razumljiva i nedvojbena te izrađena na način da omogući podnošenje usporedivih ponuda (čl. 200 ZJN 2016)
- DoN se mora izraditi na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i ta jezična verzija predstavlja isključivo vjerodostojan tekst
- naručitelj može izmijeniti ili dopuniti DoN do isteka roka za dostavu ponuda

NAPOMENA: paziti na odredbe o produljenju roka za dostavu ponuda iz čl. 240. – 242. ZJN 2016 (10 dana ako je izmjena bitna)!

- gospodarski subjekt može zahtijevati dodatne informacije, objašnjenja ili izmjene u vezi s DoN tijekom roka za dostavu ponuda, a naručitelj je obvezan objaviti odgovor (bez navođenja GS koji je upit postavio) na isti način i na istim internetskim stranicama (EOJN) kao i osnovnu dokumentaciju pod uvjetima iz čl. 202. ZJN 2016
- sadržaj, način izrade, postupanje s dokumentacijom i druga bitna pitanja u vezi s DoN propisana su Pravilnikom o DoN (*tablica sa sadržajem DoN dostupna je na web stranicama APPRRR*)

Priprema dokumentacije o nabavi

a) Opći podaci – najčešće greške

- popis gospodarskih subjekata s kojima je korisnik u sukobu interesa ili navod da isti ne postoje
 - korisnici u zahtjevu za potporu dostavljaju za **sve predstavnike** naručitelja koji su uključeni u provedbu postupka javne nabave izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa – potrebno uključiti i osobe koje izrađuju **tehnički dio** dokumentacije, odnosno sve osobe iz odluke o imenovanju stručnog povjerenstva za postupak javne nabave (čl. 75. do 83. ZJN 2016). Bitno je da su svi predstavnici naručitelja potpisali izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa koji su imali ovlasti u trenutku pokretanja postupka javne nabave. U slučaju izmjene u upravi, nadzornom odboru, potrebno je ažurirati izjave kao i popis gospodarskih subjekata s kojima se ne smije sklopiti ugovor o javnoj nabavi koji korisnik objavljuje na svojoj mrežnoj stranici
 - popis gospodarskih subjekata **ne** zamjenjuje potpisane izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa već je iste potrebno dostaviti radi provjere usklađenosti navoda u DoN s izjavama
 - Public procurement guide for practitioners (February 2018): najlakši način sprečavanja sukoba interesa je potpisivanje izjava o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa od strane **svih osoba** koje su **uključene** u postupak nadmetanja i to prije pokretanja postupka javne nabave (dan slanja poziva na nadmetanje je početak postupka javne nabave)
 - često DoN ne sadrži odredbe i informacije provodi li se ili ne dinamički sustav nabave ili navode o elektroničkoj dražbi ili o sustavu kvalifikacije (primjenjivo za sektorske naručitelje)

Priprema dokumentacije o nabavi

Podaci o predmetu nabave

b) Podaci o predmetu nabave

- nedostaje navod o tome je li predmet nabave podijeljen na grupe – u slučaju da predmet nabave nije podijeljen na grupe potrebno je kratko obrazloženje
- podaci o količini predmeta nabave (točna ili okvirna); količine se određuju sukladno troškovniku (građevinski radovi po svojoj prirodi ne mogu se odrediti točno)
- ako je u DoN navedeno da je količina točna te da je cijena nepromjenjiva (više radova) **nije** dozvoljeno mijenjanje količina i cijene tijekom izvršenje ugovora u suprotnom primjena financijske korekcije!
- troškovnik
 - prilaže se u standardiziran obliku, iznimno u nestandardiziranom pod uvjetom da se može ispunjavati elektronički (primjerice .xls format). Isto je korisno za provjeru računske ispravnost o čemu mora postojati pisani trag u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda.
 - Nije potrebno tražiti potpisivanje troškovnika jer je ponuda elektronska i uvez ponude kreira se elektronski te nije dozvoljeno odbijati ponude zbog nepotpisivanja troškovnika ili samo ponude
 - kriteriji za ocjenu jednakovrijednosti-preporuka koristiti **isključivo iznimno** (čl. 209. do 211. ZJN 2016). Osoba koja izrađuje tehnički dio dokumentacije ujedno propisuje i kriterije jednakovrijednosti (tehnički stručnjaci). U zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda moraju biti vidljivi kriteriji po kojima je ocijenjena jednakovrijednost.
 - upotreba pojma jednakovrijedno nužno je u svrhu izbjegavanja ograničavanja tržišnog natjecanja kao jednog od temeljnih načela javne nabave u suprotnom dolazi do primjene financijske korekcije

Priprema dokumentacije o nabavi

Podaci o predmetu nabave

- Diskriminirajuće tehničke specifikacije premeta nabave

Pogreške u primjeni čl. 210. ZJN 2016

➤ upućivanje na marku, tip ili izvor - svako upućivanje nije popraćeno izrazom „ili jednakovrijedno“ i propuštanje naručitelja propisati kriterije mjerodavne za ocjenu jednakovrijednosti - primjena financijske korekcije!

PREPORUKE:

- izbjegavati upućivanje na određenu marku, izvor ili tip te propisati minimalne tražene tehničke karakteristike predmeta ili u slučaju upućivanja postupiti sukladno čl. 210. ZJN 2016
- suradnja s projektantima ili tehničkim stručnjacima prilikom pripreme troškovnika/specifikacija
- svaka stavka troškovnika mora biti popraćena izrazom „ili jednakovrijedno“ (opća uputa u DON nije dovoljna)

Pogreške u primjeni čl. 209. ZJN 2016

➤ upućivanje na sukladnost s normama - svako upućivanje nije popraćeno izrazom „ili jednakovrijedno“ - primjena financijske korekcije!

PREPORUKE:

- svaku normu popratiti izrazom „ili jednakovrijedno“
- norme nisu uvjet tehničke i stručne sposobnosti – nezakonit uvjet sposobnosti-primjena financijske korekcije!
- norma propisati kao zasebnu točku u DON (ako je primjenjivo)

Priprema dokumentacije o nabavi vrste kriterija (isključenje, sposobnost, odabir)

- česta greška u DoN je nepostojanje razgraničenja između osnova za isključenje, uvjeta sposobnosti i kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude

Priprema dokumentacije o nabavi

Osnove za isključenje

c) Osnove za isključenje

- obvezni razlozi isključenja

- nekažnjavanje i nepodmirenje poreznih obveza i doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje – propisati odredbe posebno za rezidente i za nerezidentne u protivnome je diskriminatorno
 - strani GS i strane fizičke osobe dostavljaju izvadak iz kaznene evidencije svoje zemlje i izjavu o nekažnjavanju za ostatak kaznenih djela koja nisu obuhvaćena potvrdoma iz čl. 251 ZJN 2016
- preliminarno se dostavlja ESPD – za svakog člana zajednice zasebno i za svakog podugovaratelja te ako je primjenjivo u slučaju oslanjanja na GS (jasno propisati u DoN)
- jasno propisati koje dokumente gospodarski subjekti dostavljaju kao ažurirane dokaze (čl. 265. ZJN 2016). Koristiti ažurirane dokaze koji su propisani u ZJN
- izjava o nekažnjavanju daje osoba po zakonu ovlaštena za zastupanje (ne prokurist) za GS i za sve članove upravnog, upravljačkog i nadzornog tijela li ima ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili nadzora tog GS
- točno propisati hoće li naručitelj tražiti ili ne ažurirane dokumente ne koristiti termin „može“
- dostava ažuriranih dokaza traži se od ponuditelja koji je **podnio ekonomski najpovoljniju ponudu – NE u ponudi nego prije** donošenja odluke o odabiru

Priprema dokumentacije o nabavi

Osnove za isključenje

- ostale osnove isključenja – opcije ne obveza

- u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda nema pisanog traga o tome je li i na koji način provjereno traženo – zaključuje se da korisnik nije izvršio pregled i ocjenu ponuda sukladno uvjetima i zahtjevima koje je propisao u DoN (osnova za primjenu finansijske korekcije)
- PREPORUKA: ne tražiti, ali ako se traži u DON propisati izjavu (prilog DON) sa uvjetima koji su propisani u DON u vidu ažuriranog dokumenta
- preliminarno se dostavlja ESPD – za svakog člana zajednice zasebno i za svakog podugovaratelja te ako je primjenjivo u slučaju oslanjanja na GS (jasno propisati u DoN)
- ažurirani dokazi – najčešće ostaju nepropisani od strane korisnika imajući u vidu da ZJN 2016 iste propisuje samo za primjerice stečaj, likvidaciju... - u slučaju propisivanja paziti na vidljivi revizijski trag prilikom pregleda i ocjene ponuda u zapisniku
- dostava ažuriranih dokaza traži se od ponuditelja koji je **podnio ekonomski najpovoljniju ponudu – NE u ponudi nego prije** donošenja odluke o odabiru

Priprema dokumentacije o nabavi

Kriterij za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti)

d) kriterij za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti)

1. sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti
 2. ekonomska i financijska sposobnost
 3. tehnička i stručna sposobnost
- Prilikom određivanja uvjeta sposobnosti naručitelj smije zahtijevati samo minimalne razine sposobnosti koje osiguravaju da će gospodarski subjekt biti sposoban izvršiti ugovor o javnoj nabavi
 - Svi uvjeti sposobnosti moraju biti vezani uz predmet nabave i razmjerni predmetu nabave, odnosno grupi predmeta nabave ako je predmet podijeljen na grupe

Priprema dokumentacije o nabavi

Kriterij za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti)

- sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti
- upis u odgovarajući registar u državi poslovnog nastana što ne uključuje registraciju za točno određenu djelatnost iz predmeta nabave - osobito bitna povreda postupka javne nabave (financijska korekcija – nezakonit uvjet sposobnosti)
 - nije dozvoljeno oslanjanja na sposobnost drugih gospodarskih subjekata radi dokazivanja ispunjenja ovog uvjeta
 - preliminarno se dostavlja ESPD – za svakog člana zajednice zasebno i za svakog podugovaratelja te ako je primjenjivo u slučaju oslanjanja na GS (jasno propisati u DoN)
 - jasno propisati koje dokumente gospodarski subjekti dostavljaju kao ažurirane dokaze (čl. 266. ZJN 2016)
 - dostava ažuriranih dokaza traži se od ponuditelja koji je **podnio ekonomski najpovoljniju ponudu** – NE u ponudi nego prije donošenja odluke o odabiru
- Posjedovanje određenog ovlaštenja ili članstva određene organizacije može se tražiti kao dokaz samo kod javne nabave usluga, a ne robe ili radova (čl. 257. st. 2. ZJN 2016) - osobito bitna povreda postupka javne nabave

Napomena: registracija za određenu djelatnost – uvjet **izvršenja** ugovora (paziti na odredbe za rezidente i nerezidentne)

Priprema dokumentacije o nabavi Kriterij za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti)

- ekonomski i financijski sposobnost
 - može se odrediti, ali ne mora – fakultativno
 - preliminarno se dostavlja ESPD
 - jasno propisati koje dokumente gospodarski subjekti dostavljaju kao ažurirane dokaze (čl. 267. ZJN 2016)
 - dostava ažuriranih dokaza traži se od ponuditelja koji je **podnio ekonomski najpovoljniju ponudu – NE u ponudi nego prije** donošenja odluke o odabiru

Napomena: posjedovanje osiguranja od rizika odgovornosti iz djelatnosti (čl. 258. st. 1. tč. 3. ZJN 2016) je uvjet ekonomski i financijske sposobnosti NE vrsta jamstva (čl. 214. st. 1. tč. 6. ZJN 2016)

Priprema dokumentacije o nabavi

Kriterij za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti)

- tehnička i stručna sposobnost
 - može se odrediti, ali ne mora – fakultativno
 - preliminarno se dostavlja ESPD
 - jasno propisati koje dokumente gospodarski subjekti dostavljaju kao ažurirane dokaze (čl. 268. ZJN 2016)
 - dostava ažuriranih dokaza traži se od ponuditelja koji je **podnio ekonomski najpovoljniju ponudu** – NE u ponudi nego prije donošenja odluke o odabiru
 - obrazovne i stručne kvalifikacije rukovodećeg osoblja se **mogu** tražiti kao dokaz tehničke i stručne sposobnosti pod uvjetom da se **ne** ocjenjuju u okviru kriterija za odabir ponude (nije dozvoljeno primjerice tražiti kvalifikacije voditelja građenja u tehničkoj i stručnoj sposobnosti i ponovno te iste kvalifikacije bodovati u kriteriju za odabir ponude)
 - evaluacija iskustva pojedinog stručnjaka (fizička osoba) **ne** smije biti povezana sa sposobnošću gospodarskog subjekta (pravna osoba)

Priprema dokumentacije o nabavi

Kriterij za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti)

PRIMJERI GREŠKI - česta pogreška je određivanje kriterija za odabir koje zadovoljavaju samo određeni gospodarski subjekti što dovodi do nezakonitih i diskriminirajućih kriterija odabira:

- naručitelj zahtijeva da GS ima sjedište, podružnicu ili drugu organizacijsku jedinicu u mjestu naručiteljeve države sjedišta
- propisivanje radova koji su isti predmetu nabave (mora se u DON propisati i termin „slični“ predmetu nabave)
- zahtjevi za određenim iznosom dobiti tijekom jedne finansijske godine što realno mogu zadovoljiti isključivo veliki GS – u nepovoljniji položaj se stavljuju mala i srednja poduzeća – GS koja su ostvarila manji promet
- zahtjevi za minimalnim godišnjim prometom koji prelazi dvostruku vrijednost procijenjene vrijednosti nabave
- usko i specifično definiranje što se smatra sličnim predmetu nabave što ima ograničavajući učinak na tržišno natjecanje
- pozivanje na određene standarde bez upotrebe termina „ili jednakovrijedno“ – česti je slučaj pogrešno pozivanje na iskustvo u FIDIC ugovorima ili iskustvo rada u točno određenim tijelima
- traženje ovlaštenja, rješenja, potvrda i sl. predviđenih nacionalnim propisima koji moraju biti ispunjeni najkasnije do trenutka podnošenja ponuda, što je diskriminatorno prema stranim ponuditeljima koji nemaju ishođen upis
- norme osiguranja kvalitete gospodarskog subjekta propisane kao minimalna razina tehničke i stručne sposobnosti

PREPORUKA: propisivati minimalne razine, voditi računa da se bira sposoban gospodarski subjekt i njegovo iskustvo (popis izvršenih ugovora)

Priprema dokumentacije o nabavi Europska jedinstvena dokumentacija o nabavi (ESPD)

e) ESPD

- od 18. travnja 2018. godine od obvezna je primjena e-ESPD-a u postupcima javne nabave u RH (<https://help.nn.hr/support/solutions/articles/12000043396-elektroni%C4%8Dka-europska-jedinstvena-dokumentacija-o-nabavi-e-espd>)
- ne prilagati papirnati obrazac uz DON – pripremiti eESPD obrazac prilikom objave nadmetanja
- ovdje navedene odredbe o popunjavanju eESPD moraju biti identične zahtjevima iz DoN (osnove za isključenje, kriteriji odabira, oslanjanje na sposobnost)
- jasno navesti koji dijelovi obrasca se popunjavaju za svakog člana zajednice, podugovaratelje te u slučaju oslanjanja na sposobnost drugog gospodarskog subjekta
- revizijski trag o preliminarnom ocjenjivanju putem eESPD NE ocjenjivati ažurirane dokumente

Važno! – u ponudi **ne smiju** se tražiti dokazi jer se svi uvjeti preliminarno dokazuju eESPD-om.

Priprema dokumentacije o nabavi

Ostale odredbe

f) Ostale odredbe

- termin obilaska lokacije

- prilikom propisivanja ne zahtijevati obvezan obilazak lokacije ili dopušten obilazak lokacije i uvid u dokumentaciju u ograničenom vremenskom razdoblju (1 ili 2 dana)
- obilazak lokacije **ne** smije biti uvjet valjanosti ponude

- norme osiguranja kvalitete ili norma upravljanja okolišem (čl. 270. – 272. ZJN 2016)

- prilikom propisivanja paziti na odredbe o jednakovrijednosti u ZJN
- norme **nisu** uvjet sposobnosti i ne propisuju se u tom dijelu DoN – osobito bitna povreda odredaba postupka javne nabave i nezakonit uvjet sposobnosti (primjena finansijske korekcije)

- odredbe koje se odnose na zajednicu gospodarskih subjekata i podugovaratelje

- jasno propisati uvjete sposobnosti i osnove za isključenje za svakog člana zajednice ponuditelja i podugovaratelje (termin gospodarski subjekt ne podrazumijeva svakog člana zajednice ponuditelja zasebno!). *Paziti da se odredbe u ovom dijelu ne razlikuju od odredbi gdje se propisuju osnove isključenja i uvjeti sposobnosti*
- navesti sve potrebne podatke o podugovarateljima sukladno ZJN 2016 i iste te podatke navesti i u ugovoru o javnoj nabavi
- neposredno plaćanje podugovarateljima
- podugovaratelje navesti u objavi obavijesti o dodjeli ugovora

Priprema dokumentacije o nabavi

Ostale odredbe

- jamstvo
 - dati mogućnost ponuditeljima da umjesto bankarske garancije uplate novčani polog
 - ne zahtijevati jamstvo za ozbiljnost ponude u iznosu većem od 3%
 - ne zahtijevati jamstvo za uredno izvršenje ugovora u iznosu većem od 10% vrijednosti ugovora bez PDV-a
 - Obvezno dozviliti uplatu novčanog pologa (ZJN 2016 čl. 214)
- uzance (trgovački običaji)
 - u slučaju njihove primjene jasno ih navesti u DoN
- rok za donošenje odluke o odabiru
 - ako je dulji od 30 dana potrebno kratko obrazložiti u DoN
 - ponuda i jamstvo moraju vrijediti do sklapanja ugovora u protivnom obavezno tražiti produljenje (ugovor sklopljen temeljem nevažeće ponude osnova je za primjenu financijske korekcije)

Priprema dokumentacije o nabavi

Ostale odredbe

- uvjeti izvršenja ugovora, posebni propisi, stručna pravila
 - članstvo u strukovnim komorama, razna ovlaštenja i rješenja nadležnih tijela – posebno navesti za rezidente posebno za nerezidentne dostavljaju se po potpisivanju ugovora o javnoj nabavi
 - odredbe o ugovornoj kazni – u slučaju da će ugovorna kazna biti dijelom ugovora o javnoj nabavi potrebno ju je navesti i u DoN
- ponudbeni list **nije** dio DoN nego dio uveza ponude kreiran u EOJNRH modulu prilikom predaje elektroničke ponude (opasnost od zaprimanja dvije ponude istog ponuditelja-varijante/alternativne ponude?!)
- posebne odredbe koje nisu navedene u DoN **ne** mogu biti sastavni dio ugovora o javnoj nabavi
- predvidjeti mogućnosti izmjene ugovora ali paziti da izmjene nisu značajni i ne mijanju prirodu ugovora i predmet nabave u značajnoj mjeri

Priprema dokumentacije o nabavi

Kriterij za odabir ponude

Kriterij za odabir ponude (čl. 285. st. 1. ZJN 2016):

1. ne smiju biti diskriminirajući
2. moraju biti povezani s predmetom nabave
3. moraju omogućiti učinkovito nadmetanje

NAJČEŠĆE GREŠKE:

- nedostatak transparentnosti jer zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda ne sadrži obrazloženje načina dodjeljivanja bodova
- dodjeljivanje bodova subjektivnom procjenom u okviru „organizacije i metodologije“ tipa „izvrsno“, „vrlo dobro“, „dobro“
- vrednuje se rok izvršenja/isporuke kao kriterij za odabir ENP, a kasnije tijekom izvršenja ugovora dolazi do produljenja rokova, što je promjena bitnih uvjeta ugovora koja na kraju može rezultirati drugačijem rangiranjem ponuda

Pregled i ocjena ponuda

- Najčešće nepravilnosti u fazi pregleda i ocjene ponuda:
 - prilikom pripreme zapisnika sve uvjete koji su bili u DON kopirati/prepisati u tablicu analitičkog prikaza ocjene ponuda i ponude moraju biti ocjenjene po svim propisanim uvjetima iz DON
 - nema pisanog traga da je eESPD ocjenjivan preliminarno
 - nedostatci ili nejasnoće u eESPD nisu upotpunjene ili razjašnjenje temeljem čl 293 ZJN 2016
 - odabir ponude koja ne udovoljava tehničkim specifikacijama (npr. prihvatanje potvrda/izvješća/zapisnika o ispitivanju sukladnosti uređaja s traženim normama iz kojih ne proizlazi da su ispitivanja provedena prema svim traženim normama ili dokazi o izvješćima mi testiranju nedostaju)
 - nepravilnost u primjeni čl. 293. ZJN 2016 (npr. upotpunjavanje ponudbenog lista, troškovnika, jamstva za ozbiljnost ponude koji nisu dostavljeni, i/ili pojašnjenje i upotpunjavanje je dovelo do pregovaranja u vezi s kriterijem za odabir ponude ili ponuđenim predmetom nabave, traženje pojašnjenja ili upotpunjavanja od jednog ponuditelja a od drugih ne)
 - nepravilnost u primjeni čl. 263. ZJN 2016 (npr. nisu traženi ažurirani popratni dokumenti iako je traženje istih jasno propisano DON-om, dokazi nisu ažurirani (stariji su od dana u kojem istječe rok za dostavu ponuda ili zahtjeva za sudjelovanje - *odredba članka 20. stavka 9. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave*), ažurirani dokazi se ne traže više puta)
 - nedostatak revizijskog traga u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda (npr. revizijski trag glede bodovanja ponude je nejasan/neopravdan/netransparentan ili ga nema, nema izračuna za ENP, nema rangiranja ponuda, nema dokaza o provjeri računske ispravnosti ponuda, zapisnik ne sadrži sve elemente propisane DON)
 - zapisnik mora sadržavati popis priloga i sve priloge i isti mora biti potpisani od strane svih članova stručnog povjerenstva te takav objavljen u EOJN u suprotnom primjena finansijske korekcije

Ex - post kontrola dokumentacije iz provedenog postupka javne nabave

EX POST

- dostava u roku od **12 mjeseci** od datuma potpisivanja Ugovora o financiranju - rok je propisan Pravilnikom za mjeru 7, Natječajem i Ugovorom o financiranju
- dostava putem AGRONET-a **NE** putem e-maila
- služba za javnu nabavu provjerava cjelokupnu dokumentaciju iz postupka javne nabave i/ili izvršavanja ugovora
- kada je ugovor u izvršavanju zajedno s ZZI dostavljaju se i svi dokazi da se ugovor izvršava na način propisan u DON i samom ugovoru – naručitelj je taj koji propisuje uvjete izvršenja ugovora te sve dokaze o izvršavanju ugovora dostavlja s dokumentacijom
- korisnik ima mogućnost dopuniti, obrazložiti ili ispraviti dijelove kada je to moguće

Rezultati provjere dokumentacije iz provedenog postupka javne nabave

- **Odluka o dodjeli sredstava**

- postupak proveden pravilno i dokumentacija iz provedenog postupka javne nabave je prihvatljiva
- u slučaju grešaka koje se **ne** mogu ispraviti ili obrazložiti ili je ozbiljnost nepravilnosti predodređena za korekciju dolazi do primjene Smjernica EK za utvrđivanje financijskih ispravaka koje u slučaju nepoštivanja pravila o javnoj nabavi Komisija primjenjuje na izdatke koje u okviru podijeljenog upravljanja financira Unija (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/cocof/2013/cocof_13_9527_annexe_hr.pdf)

- **Odluka o odbijanju ZP ili Odluka o odbijanju ZZI** – dokumentacija nije prihvatljiva – raskid Ugovora o finansiranju

Najčešće uočene pogreške prilikom administrativne kontrole

- Nije dostavljena sva dokumentacija nastala tijekom pripreme i provedbe postupka javne nabave (prethodno savjetovanje i dokazi o objavi)
- Korisnik je izmijenio DoN temeljem upita zainteresiranih gospodarskih subjekata, ali upiti i dana pojašnjenja nisu dostavljeni, nisu javno objavljeni ili su odgovori dani samo GS koji su upit postavili te nije produljen rok za dostavu ponude u slučaju značajnije izmjene
- Ponude nisu pregledane i ocijenjene u skladu s uvjetima propisanim u DON – ne postoji pisani trag o provjeri traženih uvjeta (često kod provjere ostalih neobveznih razloga isključenja, dostavljanja terminskog plana po potpisivanju ugovora, nisu dostavljena razna tražena jamstva proizvođača propisana u DON)
- Zahtjevi u DON za policama osiguranja točno određenih osiguranih slučajeva na točno određeni iznos dok je iz zapisnika o pregledu i ocjeni vidljivo da su kao prihvatljive ocjenjene kumulativno police čiji su iznosi zbrajani te police osiguranja koje su tražene nakon potpisa ugovora ne udovoljavaju uvjetima iz DON
- Nisu dostavljene sve izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa osoba koje sudjeluju u postupku nabave – nemoguće je provjeriti sukob interesa, nema naznaka o osobama koje su izradivale tehnički dio dokumentacije (Public procurement guide for practitioners; February 2018 (dostupan i na hrvatskom jeziku) Otkriveni sukobi interesa koji su osnova za finansijsku korekciju: predstavnik naručitelj provodi godišnje odmore s direktorom jednog od ponuditelja u postupku nabave, osoba koja je član stručnog povjerenstva za javnu nabavu ima poslovne udjele kod jednog od ponuditelja.)

Najčešće uočene pogreške prilikom administrativne kontrole

- Nezakoniti uvjeti sposobnosti (naručitelj traži da gospodarski subjekti budu registrirani za obavljanje točno određene djelatnosti ili da svi članovi zajednice budu registrirani za takvu djelatnost iako u konkretnom slučaju pojedini gospodarski subjekt neće izvršavati ugovor u dijelu u kojem je to potrebno)
- Svi članovi uprave i nadzornog odbora koji su bili na funkciji u trenutku pokretanja postupka javne nabave nemaju potpisane izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa ili izjave daju prokuristi koji nisu osobe po zakonu ovlaštene za zastupanje
- Tijekom roka za dostavu ponuda naručitelj je zaprimio upite zainteresiranih gospodarskih subjekata te je sukladno tome značajno izmijenio DoN ali nije produljio rok za dostavu ponuda
- U zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda nema pisanog traga o provjeri računske ispravnosti ponude u slučajevima kada je postojala računska greška (nedostaje naznaka stavaka koje se ispravljaju)
- Ponderi ENP nisu razmjerni predmetu nabave – u DON moraju biti propisani minimumi za koje se dodjeljuje 0 bodova a sve iznad minimuma se dodatno boduje (ako je trajanje jamstvenog roka minimalno 24 mjeseca 0 bodova ne može se dodijeliti za trajanje jamstva od 24 do 36 mjeseci obzirom da je 24 mjeseca propisani minimum)
- Nema pisanog traga o izračunu ekonomski najpovoljnije ponude (nedostaje formula li drugi sličan pisani trag izračuna) – izračun mora biti dio zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda
- Jamstvo za uredno izvršenje ugovora mora biti na iznos koji je propisan u DON (bez PDV-a) i predano unutar roka propisanog u DoN (dokazi zaprimljene koverte s prijamnim pečatom)

Najčešće uočene pogreške prilikom administrativne kontrole

- Police osiguranja koje su tražene kao uvjet izvršenja ugovora ne obuhvaćaju osigurane slučajeve koji su traženi u DoN ili iste nisu izdane na traženi vremenski period
- Navod da je ugovor sufinanciran iz EU fondova – poželjno je navesti povezanost projekta iz EU fondova (isto navesti i u Obavijesti o nadmetanju kao i Obavijesti o dodjeli ugovora). Konačno sufinanciranje samog projekta ovisi o rezultatu administrativne kontrole provedenog postupka javne nabave
- Uvjeti tehničke i stručne sposobnosti strogo propisani – članak 268. ZJN 2016 – minimalne razine
- U zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda nema pisanog traga o provjeri računske ispravnosti ponude u slučajevima kada je postojala računska greška (nedostaje naznaka stavaka koje se ispravljuju)
- Nema pisanog traga o izračunu ekonomski najpovoljnije ponude (nedostaje formula li drugi sličan pisani trag izračuna) – izračun mora biti dio zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda
- Jamstvo za uredno izvršenje ugovora mora biti na iznos koji je propisan u DoN (sa ili bez PDV-a) i predano unutar roka propisanog u DoN
- Police osiguranja koje su tražene kao uvjet izvršenja ugovora ne obuhvaćaju osigurane slučajeve koji su traženi u DoN ili iste nisu izdane na traženi vremenski period
- Uvjeti tehničke i stručne sposobnosti strogo propisani – članak 268. ZJN 2016 – minimalne razine
- Nema objave aneksa ugovora te se aneksom mijenjaju ponderi ENP (navedeno je moglo rezultirati drugačijem rangiranju ponuda)

Najčešće uočene pogreške prilikom administrativne kontrole

- Umjetna podjela ugovor o javnoj nabavi (opremanje vanjsko i unutarnje je potrebno podijeliti u grupe i provesti jedinstveni postupak nabave ne dva postupka jednostavne nabave)
- Pregovarački postupci nisu primjenjivi obzirom na načelo transparentnosti
- Sklapanje aneksa ugovora kojima se produljuje rok isporuke, smanjuje ugovorna kazna, smanjuju tražene police osiguranja, omogućava plaćanje predujma
- Troškovi koji nisu bili u inicijalnom ugovoru su odrađeni i plaćeni
- Izvršitelj krši odredbe ugovora a naručitelj ne koristi mehanizam ugovorne kazne ili aktiviranja garancije za uredno izvršenje ugovora
- Navod da je ugovor sufinanciran iz EU fondova – poželjno je navesti povezanost projekta iz EU fondova (isto navesti i u Obavijesti o nadmetanju kao i Obavijesti o dodjeli ugovora). Konačno sufinanciranje samog projekta ovisi o rezultatu administrativne kontrole provedenog postupka javne nabave
- Ne poštuje se redoslijed pregleda i ocjene ponuda (jamstvo za ozbiljnost ponude i valjanost jamstva, osnove za isključenje, kriteriji za odabir, ostali uvjeti iz DON, računska ispravnost)
- Izvadak iz sudskog registra se priznaje kao dokaz nepostojanja svih ostalih (neobveznih) osnova za isključenje
- Troškovnik i specifikacije sadrže krovnu, općenito odredbu o jednakovrijednosti ali isto je obvezno za svaku stavku u troškovniku

NAPOMENA: dokumentaciju slagati sukladno uputama s mrežnih stranica APPRRR i skratiti nazive dokumenata, ne zpi-ati dokumente u nekoliko navrata

Vodič za javnu nabavu Europske komisije

Public procurement guidance for practitioners, February 2018

- link: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines/2018/public-procurement-guidance-for-practitioners-2018
- loša praksa u postupcima javne nabave i pogreške naručitelja rezultiraju primjenom financijske korekcije
 - kriteriji odabira nisu povezani s predmetom nabave (traže se stručnjaci za jednostavnu isporuku robe bez pojašnjenje povezanosti kriterija i njegovog utjecaj na kvalitetu i sposobnost izvršenja ugovora)
 - kriteriji odabira su se koristili kao ponderi u ENP (prijašnje iskustvo gospodarskog subjekta – reference o izvršenim ugovorima što je stručna sposobnost sukladno ZJN 2016)
 - dodatno bodovanje GS koji izjave da neće angažirati podugovaratelje
 - prilikom propisivanja roka isporuke kao jednog od pondera u kriteriju ENP nije prikazan raspon bodovanja (1-5 dana=15 bodova; 5-10 dana=10 bodova; 10-15 dana=5 bodova)
 - određivanje rokova za dostavu ponuda manjeg trajanja od zakonski propisanih ili se rokovi ne produljuju nakon bitne izmjene DoN
 - u svrhu izbjegavanja nepravilnosti a time i primjene financijskih korekcija u slučaju sumnje trebali li ili ne objaviti nadmetanje u službenom listu EU, preporuka je objaviti nadmetanje u SLEU
 - prilikom pregleda i ocjene ponuda nije dozvoljeno pregovarati s ponuditeljima primjerice o cijeni, roku dovršetka/isporuke, uvjetima plaćanja, materijalima koji se ugrađuju obzirom da se radi o stavkama koje su bile propisane u DoN i pod tim uvjetima je ponuda dana

Vodič za javnu nabavu Europske komisije

Public procurement guidance for practitioners, February 2018

- samoprocjena (kontrolna lista za pomoć korisnicima) str. 127 vodiča i kontrolna lista izrađena sukladno odredbama pravilnika na Internet stranicama APPRRR
- neosnovana presumpcija korisnika da se izmjene ugovora o javnoj nabavi mogu jednostavno realizirati primjerice primjenom pregovaračkog postupka za dodatne (VTR) radove/dodatne isporuke robe što u praksi predstavlja najčešću pogrešku ozbiljne prirode i osnova je za primjenu korekcije.

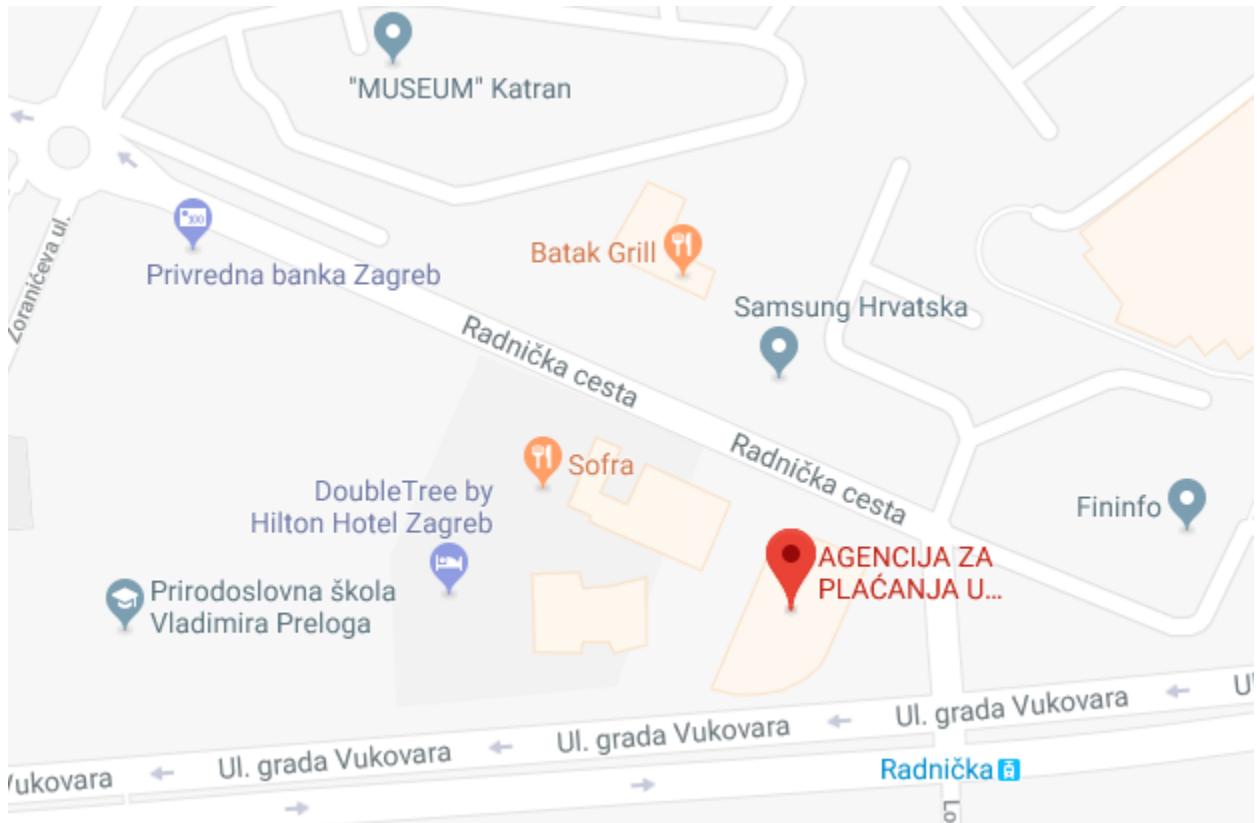
Najčešće uočene pogreške prilikom administrativne kontrole – primjeri prakse DKOM

Predmet rješenja	Poveznica	Predmet rješenja	Poveznica
Naknadno popunjavanje troškovnika, jednakovrijednost	http://pdf.dkom.hr/17499.pdf http://pdf.dkom.hr/18498.pdf	Izjava o nekažnjavanju za prokuriste	http://pdf.dkom.hr/17915.pdf
Načelo jednakog tretmana	http://pdf.dkom.hr/16271.pdf http://pdf.dkom.hr/18147.pdf	Jednakovrijednost normi	http://pdf.dkom.hr/17958.pdf
Troškovnik, jednakovrijednost	http://pdf.dkom.hr/13042.pdf	Starost ažuriranih dokaza	http://pdf.dkom.hr/17822.pdf
Minimalne razine sposobnosti i kriterij za odabir	http://pdf.dkom.hr/16758.pdf	Svrha ESPD obrasca	http://pdf.dkom.hr/17094.pdf
Profesionalna sposobnost, kriterij za odabir, registracija za točnu djelatnost	http://pdf.dkom.hr/17327.pdf http://pdf.dkom.hr/16274.pdf http://pdf.dkom.hr/17095.pdf	Obavezan obilazak lokacije	http://pdf.dkom.hr/18594.pdf
Ažurirani popratni dokumenti, tehničke specifikacije, troškovnik	http://pdf.dkom.hr/17672.pdf , http://pdf.dkom.hr/17861.pdf	Nekažnjavanje stranci, potvrda porezne i dugovanja	http://pdf.dkom.hr/18890.pdf
Norme kao tehnička i stručna sposobnost	http://pdf.dkom.hr/17085.pdf http://pdf.dkom.hr/16999.pdf	načelo jednakog tretmana, neprimjena čl.293.st.3	http://pdf.dkom.hr/18373.pdf
nedostavljanje ažuriranih popratnih dokumenata vezanih uz nepostojanje razloga za isključenje	http://pdf.dkom.hr/17853.pdf	rok isporuke određen kao kriterij za odabir, kod izvršenja ugovora rok ne može biti drugačiji od ponuđenog unutar ENP te odstupanja od	http://pdf.dkom.hr/17736.pdf

Zaključne napomene

- Dokumentaciju izrađivati sukladno važećim propisima koji uređuju područje javne nabave
- Ne koristiti predloške dokumentacije izrađene temeljem nevažećeg, starog ZJN ili dokumentacije iz drugih projekata ili drugih ESI fondova - svako nadmetanje je zaseban postupak javne nabave
- Kontrolni mehanizmi koje provodi APPRRR nisu kontrolni mehanizmi u smislu propisa koji uređuju područje javne nabave (žalbeni postupak, nadzorne aktivnosti Ministarstva gospodarstva)
- APRRR ima ovlast uskratiti sufinanciranje projekata za koje utvrdi da postoje pogreške ili nepravilnosti ili primijeniti financijsku korekciju
- Navod u DON o mogućnosti sklapanja aneksa ugovora ne znači da je aneks opravdan
- Uvijek poštivati načelo jednakog tretmana (tražiti pojašnjenja ili upotpunjavanja od svih ponuditelja) i transparentnosti (javna objava dostupna svim GS)
- Odsutnost žalbe u postupku javne nabave ne znači da je postupak pravilno proveden

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

Ulica grada Vukovara 269d
10 000 Zagreb

+385 1 6002 700 (centrala)
+385 1 6002 742 (informiranje)

www.aprrr.hr
info@aprrr.hr

